

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 105538 20 Gž
Brčko, 28.02.2020. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija Klaić Ilje, kao predsjednika vijeća, Lucić Josipe i Nedić Srđana, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja M.O. iz Ć., zastupan po punomoćniku Ristić Slavici, advokatu iz Brčkog, protiv tuženog Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, koga zastupa zastupnik po zakonu Pravobranilaštvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, radi naplate duga, v.sp. 17.816,87 KM, odlučujući o žalbi tuženog Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o P 105538 17 P od 20.03.2019. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 28.02.2020. godine, donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba tuženog Brčko distrikt Bosne i Hercegovine se ODBIJA kao neosnovana i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o P 105538 17 P od 20.03.2019. godine u pobijanom dijelu u stavu I izreke POTVRĐUJE.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o P 105538 17 P od 20.03.2019. godine (dalje prvostepena presuda) odlučeno je kako slijedi:

„I - OBAVEZUJE SE tuženi Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, da tužiocu M.O., po osnovu stare devizne štednje kod ..., filijala B., po partiji broj: 12-4225-040913-8, isplati iznos od 17.816,87KM, sa zakonskom zateznom kamatom počevši od 17.08.2017.godine, kao dana podnošenja tužbe, pa do konačne isplate, u roku od 30 dana po prijemu presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

II - OBAVEZUJE SE tuženi da tužiocu naknadi troškove postupka u iznosu od 1.380,00KM, u roku od 30 dana po prijemu presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.“

Protiv dijela prvostepene presude (odluke o tužbenom zahtjevu sadržanom u stavu I izreke), tuženi Brčko distrikt Bosne i Hercegovine (dalje tuženi) blagovremeno je izjavio žalbu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom ovom sudu da žalbu uvaži i prvostepenu presudu ili ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje, ili preinači i odbije tužbeni zahtjev u cijelosti i dosudi mu troškove parničnog postupka.

Tužitelj M.O. iz Ć. (dalje tužitelj) je odgovorio na žalbu, a u odgovoru potvrđujući pravilnost i zakonitost prvostepene presude, pobija istaknute žalbene razloge i navode i predlaže da ovaj sud odbije žalbu tuženog i potvrdi prvostepenu presudu.

Nakon što je prvostepenu presudu ispitao u smislu odredbe člana 330. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 8/09, 52/10 i 27/14, dalje Zakon o parničnom postupku), ovaj sud je ocjenio da žalba nije osnovana i odlučio je kao u izreci ove presude iz razloga koji slijede.

Predmet raspravljanja i odlučivanja u ovoj parnici je konačno 03.12.2018. godine opredijeljen zahtjev (tužbeni zahtjev) tužitelja da mu po osnovu stare devizne štednje kod ..., poslovnica (filijala) B., tuženi isplati iznos od 17.816,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom i troškovima parničnog postupka.

Postavljenom tužbenom zahtjevu, tuženi je iskazao protivljenje raznim prigovorima, pa je tako prvo istakao prigovor nedostatka pasivne legitimacije navodom da tužitelj treba tužiti banku kod koje je imao otvoren devizni štedni račun, potom je istakao prigovor zastare potraživanja zbog „prenošenja prava nakon njegovog dospjeća“, odnosno da je proteklo „zakonom određeno vrijeme u kome je... mogao zahtjevati ispunjenje obaveze“, zatim je prigovorio visini tužbenog zahtjeva (da visina tužbenog zahtjeva nije tačno utvrđena), te je tužbeni zahtjev osporio i navodom da je tužitelj svoje potraživanje trebao verifikovati „u zakonom propisanom postupku verifikacije“, kao i navodom da bi usvajanjem tužbenog zahtjeva tužitelj bio u povoljnijem položaju u odnosu na osobe kojima su nakon verifikacije potraživanja izmirena putem emisije obveznica.

Odlučujući o tužbenom zahtjevu, polazeći od činjeničnih tvrdnji na kojima je tužitelj utemeljio tužbeni zahtjev i činjeničnih tvrdnji i argumenata sa kojima je tuženi osporio tužbeni zahtjev i pozivajući se na rezultate rasprave (dokaze koji su trebali potvrditi ili pobiti njihove zahtjeve i navode):

da je prema podacima sadržanim u kopiji štedne knjižice ... broj ... i u kopiji potvrde Agencije za posredničke, informatičke i financijske usluge Banja Luka (dalje APIF) od 04.06.2018. godine, tužitelj imao otvoren štedni račun kod ..., poslovnica (filijala) B.,

da je prema izvještaju APIF-a priznati iznos potraživanja (a i prema podacima iz štedne knjižice) 14.306,66 CHF, odnosno verifikovano potraživanje u iznosu od 17.816,87 KM i da sredstva stare devizne štednje nisu korištena u procesu privatizacije, niti je bilo isplata poslije 01.01.1992. godine,

obzirom da je odredbom člana 1. Zakona o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje emisijom obveznica u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 6/18, prečišćeni tekst, dalje Zakon o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje) u vezi sa odredbom člana 2. istog Zakona propisano „da je dužnik u ovoj obligaciji upravo tuženi“, prvostepeni sud je zaključio da nije osnovan tuženikov prigovor nedostatka pasivne legitimacije,

te, obzirom da „štedni ulozi, po svojoj prirodi, imaju unaprijed neodređen ili unaprijed određen rok trajanja“ i da i „štedni ulozi sa određenim rokom trajanja, po isteku tog roka“ postaju „automatski štedni ulozi sa unaprijed neodređenim rokom trajanja“, prvostepeni sud je zaključio da „uopšte nije moguća zastara takvih potraživanja,

a, obzirom da je visina tužbenog zahtjeva utvrđena na osnovu javne isprave (potvrde APIF-a) čija „valjanost ili sadržinska tačnost navoda“ nije osporena, prvostepeni sud je zaključio da nije osnovan tuženikov prigovor u pogledu visine potraživanja,

dok, obzirom da je odredbom člana 5. stav 2. Zakona o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje „propisano da se obaveze po osnovu računa stare devizne štednje koje nisu verifikovane mogu dokazivati i ostvarivati samo u sudskom postupku“, prvostepeni sud je zaključio da tuženikov prigovor da tužitelj nije verifikovao svoja potraživanja u zakonom propisanom postupku verifikacije nije osnovan,

i, obzirom „da je odredbom člana 8. Zakona o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje Bosne i Hercegovine, propisan način isplate po osnovu stare devizne štednje“ i da prema odredbi člana 16. istog Zakona isplatu vrši Direkcija za finansije, prvostepeni sud je zaključio da „ne stoji prigovor... da je tužilac u nekom povoljnijem položaju u odnosu na druga lica kojima je stara devizna štednja isplaćena u vidu obveznica“, niti je tuženi na te okolnosti predložio dokaze,

pa, obzirom da je zaključio da nisu osnovani tuženikovi prigovori tužbenom zahtjevu, prvostepeni sud je usvojio tužbeni zahtjev, dok je odluku o troškovima donio primjenom odredbe člana 119. stav 1. Zakona o parničnom postupku i u Distriktu mjerodavne Advokatske tarife, ali kako se odluka o troškovima ne pobija, nije predmet razmatranja žalbenog vijeća.

Ovo su u bitnom razlozi prvostepenog suda zbog kojih je odlučio kao u izreci svoje presude.

U žalbi izjavljenoj protiv prvostepene presude, tuženi nije razdvojio žalbene razloge, već u okviru oba istaknuta žalbena razloga inzistira na nekim od prigovora isticanim u prvostepenom postupku protiv osnovanosti tužbenog zahtjeva i u bitnom prvenstveno tvrdi da je obveza banke vratiti „iznos deviznog novca“, zatim tvrdi da je tužitelj propustio u zakonom propisanom roku verifikovati potraživanje po osnovu računa stare devizne štednje, a da „nije dokazao da je iz opravdanih razloge propustio sve zakonske rokove“, da se prema odredbi člana 5. i odredbi člana 7. Zakona o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje, a i prema odredbi člana 21. Pravilnika o postupku verifikacije potraživanja i gotovinskih isplata po osnovu računa stare devizne štednje u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 40/06, dalje Pravilnik) obveze „koje su verifikovane nakon 01.01.2009. godine, a nisu isplaćene u gotovini izmiruju sukcesivno emisijom obveznica“ i da je „usvojivši ... postavljeni tužbeni zahtjev“ prvostepeni sud „tužitelja doveo u znatno povoljniji položaj od vlasnika deviznih računa stare devizne štednje koji su svoja prava ostvarivali po osnovu verifikacije, pogotovo u odnosu na one vlasnike“ kojima su „isplate ... vršene emisijom obveznica“.

Takve, međutim, tvrdnje tuženog iznesene u žalbi protiv prvostepene presude kojom je obvezan tužitelju isplatiti novčani iznos po osnovu računa stare devizne štednje, ovaj sud nije našao osnovanim, jer je protivno njegovim žalbenim navodima ocijenio da je prvostepeni sud na podlozi pravilno utvrđenog činjeničnog stanja pravilno primijenio odredbe Zakona o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje.

Naime, odredbom člana 1. Zakona o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje propisana je obveza Distrikta (tuženog) izmiriti obveze po osnovu računa stare devizne štednje deponovane kod ..., poslovnica B. i ..., poslovnica B. (član 2. istog Zakona). Znači vlasnik računa stare devizne štednje deponovane kod navedenih banaka, gdje spada i tužitelj, i Distrikt su u obligacionopravnom odnosu po osnovu pomenutog Zakona u kome su vlasnici računa stare devizne štednje vjerovnici (dakle i tužitelj kao vlasnik računa stare devizne štednje kod ..., poslovnica B.) i ovlaštteni od Distrikta (dužnika) zahtijevati ispunjenje obveze, a dužnik (Distrikt) je obvezan vjerovniku (ovdje tužitelju) ispuniti dužnu činidbu (izmiriti obvezu po osnovu računa stare devizne štednje onako kako je devizni štedni račun koji je tužitelj imao kod ..., poslovnica B. verifikovala pomenuta agencija APIF).

S druge strane, prema odredbi člana 5. Zakona o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje, „obaveze po osnovu računa stare devizne štednje koje nisu verifikovane“ do 31.12.2015. godine „mogu se dokazati i ostvariti samo u sudskom postupku“, dakle, bez obveze vlasnika računa stare devizne štednje (ovdje tužitelja) da pravda razloge propuštanja. Pa, kako

tužitelj u propisanom roku nije podnio zahtjev za verifikaciju, bio je ovlašten to učiniti u ovoj parnici, ali i zahtijevati izvršenje obveze gotovinskom isplatom i pored toga što je odredbom člana 7. istog Zakona propisano da se „obaveze po osnovu računa stare devizne štednje koje nisu izvršene isplatom u gotovini, u skladu sa odredbama ovog zakona i sa odredbama Pravilnika, izmiruju putem obveznica“ (stav 1).

Ovo stoga, što je odredbom člana 8. Zakona o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje propisano da Distrikt (tuženi) emitira obveznice pod uvjetima propisanim od tačke a) zaključno sa tačkom f), s tim što je u tački e) određeno (propisano) da je krajnji rok dospijeca emitiranja obveznica 31.12.2016. godine.

To znači, kako ovaj sud drži, da se izmirenje obaveza po osnovu računa stare devizne štednje emisijom obveznica vezuje za krajnji rok dospijeca izmirenja obaveza emisijom obveznica, odnosno za 31.12.2016. godine.

Dakle, uporište za rješavanje osnovanosti tužbenog zahtjeva, odnosno za izvršenje obaveza po osnovu računa stare devizne štednje koji nisu verifikovani do 31.12.2015. godine, a koji su dospjeli na naplatu poslije 31.12.2016. godine, isplatom u gotovini, stoji u gore pomenutim odredbama članova 1., 2., 5. i 8. tačka e) Zakona o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje. Stoga su utoliko neosnovani prigovori tuženog da nije obavezan tužitelju izmiriti dug isplatom u gotovini po osnovu računa stare devizne štednje i da je doveden „u znatno povoljniji položaj“ u odnosu na one vlasnike računa stare devizne štednje koji su svoja potraživanja po osnovu računa stare devizne štednje verifikovali u zakonom određenom roku i kojima su potraživanja izmirena putem emisije obveznica (i njihova potraživanja su u konačnom izmirena u novcu).

Osim toga, valja imati na umu da je stara devizna štednja definisana kao imovinsko pravo i time je kao imovinsko pravo zaštićena Ustavom Bosne i Hercegovine i članom 1. Protokola broj I uz Evropsku konvenciju o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, što implicira da bi odbijanjem tužbenog zahtjeva, koji glasi na isplatu utvrđenog iznosa novčanog potraživanja, bilo povrijeđeno (zaštićeno) pravo tužitelja na imovinu.

Prema tome, kako kod izloženog nisu osnovani žalbeni razlozi i navodi zbog kojih tuženi pobija prvostepenu presudu, prvostepeni sud nije povrijedio pravila o osnovanosti tužbenog zahtjeva kada je primjenom Zakona o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje usvojio tužbeni zahtjev, a nije počinio ni žalbom ukazane povrede odredaba parničnog postupka (da je zbog pogrešne ocjene dokaza, prvostepeni sud izveo pogrešne materijalnopravne zaključke o osnovanosti tužbenog zahtjeva), radi čega je valjalo njegovu žalbu kao neosnovanu odbiti i prvostepenu presudu potvrditi na osnovu odredbe člana 335. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta

Bosne i Hercegovine, a prvostepenu presudu u stavu II izreke ostaviti neizmijenjenu pošto se u tom dijelu nije žalbom pobijala.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Iljo Klaić